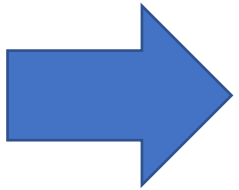

Γεώργιος Ι. Σπανός, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ
Κλειώ Φανουράκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

«*“Ο Ιούλιος Καίσαρας”* του Σαίξπηρ:
Αναγνωστική διερεύνηση και
θεατροπαιδαγωγική αξιοποίηση»

Προσανατολισμός της διδασκαλίας: Θεωρία και Πράξη

Α. Κεντρικά ερωτήματα

- ✓ Πώς προετοιμάζονται οι διδάσκοντες/ουσες για να εμπλέξουν τους μαθητές στην αναγνωστική/ερμηνευτική διερεύνηση του κειμένου;;
- ✓ Πώς εισάγονται οι μαθητές στην επικοινωνία με τον κόσμο των κειμένων, ώστε να διατηρούν το ενδιαφέρον για μακρόχρονη ανάγνωση ενός εκτενούς λογοτεχνήματος;;
- ✓ Ποιες διαστάσεις λαμβάνει ο όρος «δημιουργική αναγνωστική εμπλοκή» με το αυτοτελές λογοτέχνημα;;
- ✓ Πώς επιτυγχάνεται η μετάβαση από επεισόδιο/ σκηνή σε επεισόδιο/ σκηνή χωρίς να χάνεται η ενότητα του όλου κειμένου;;
- ✓ Πού, πότε και πώς, σε ποιους και για ποιον σκοπό θα αναγνωστεί το ποιητικό έργο;

Β. Κατευθύνσεις και προγραμματικές εγγραφές

- Τα λογοτεχνικά κείμενα προσλαμβάνονται ως αγαθά πολιτισμού, ως αυθεντικά δημιουργήματα προσφερόμενα για ανάγνωση και νοηματοδότηση,
- Προσωπική ανάγνωση, προσεκτική ακρόαση, ομαδοσυνεργατική επεξεργασία- ερμηνεία, αναγνωστική χειραφέτηση,
- Ατμόσφαιρα εργαστηρίου, ανάληψη και υπόδυση ρόλου, επικοινωνία και ψυχαγωγία, παιχνίδι στην προοπτική της λειτουργίας κοινότητας αναγνωστών,
- Αναγνωστική και διαλεκτική δράση που ισορροπεί ανάμεσα στη λεπτομερή διερεύνηση ενοτήτων, σκηνών, επεισοδίων και στη δημιουργική αποστασιοποίηση από τον κειμενικό άξονα.

- Η σχολική εργασία προσανατολίζεται στο να διαμορφώσει τον ενδιαφερόμενο αναγνώστη που διεκδικεί την αξιοποίηση της ερμηνευτικής και εκφραστικής πολλαπλότητας (προφορικής και γραπτής),
- Η συναλλαγή (transaction) μεταξύ του αναγνώστη και του κειμένου εξελίσσεται σε δημιουργική περιπέτεια (ενσυναίσθηση, δραματοποίηση).

Λέξεις- κλειδιά: διαλογικότητα, διακειμενικότητα, σταδιακή αναγνωστική λειτουργία, επικοινωνία, συνανάγνωση, αναγνωστική χειραφέτηση.

Γ. Ο Ιούλιος Καίσαρας του Shakespeare

- 1599: Στα χρόνια του Σαίξπηρ οι υπήκοοι της Ελισάβετ έδειχναν μεγάλο ενδιαφέρον για τη ρωμαϊκή ιστορία και, ιδιαίτερα, για τον τελευταίο προχριστιανικό αιώνα,
- Με την τραγωδία αυτή γεφυρώνεται η εικόνα των αγγλικών εμφύλιων πολέμων με τις εμφύλιες διαμάχες της Ρώμης με θέμα τη διεκδίκηση της εξουσίας. Έτσι, ο τραγικός ποιητής ανάγεται σε τόπους και χρόνους μακρινούς, στάση που του επιτρέπει να διεκδικεί με αξιώσεις την οικουμενικότητα και τη διαχρονικότητα,
- Πηγή έμπνευσής του είναι οι παράλληλοι βίοι του Πλουτάρχου: Ιούλιος Καίσαρ, Βρούτος και Αντώνιος,
- Στο επίκεντρο της πολιτικής αυτής τραγωδίας βρίσκεται η συνωμοσία του Κάσσιου και του Βρούτου, η αναπότρεπτη αλλά αδιέξοδη εξέγερση κατά της ιστορικής νομοτέλειας.

- Η πρόθεση του συγγραφέα δικαιολογεί τη συνωμοσία, δίνοντας προνομιούχους ρόλους στα κύρια πρόσωπα της συνωμοτικής ομάδας και στον Καίσαρα που υφίσταται την επίθεση και την εκτέλεση.
- Καίριο σημείο στην εξέλιξη του δράματος αποτελεί η απόφαση του Καίσαρα να πάει στη Σύγκλητο, να πέσει στην παγίδα του Δεκίου εξωθούμενος από τη «θρονολαγνεία», διότι η εξουσία διαφθείρει αλλά η απόλυτη εξουσία διαφθείρει απόλυτα.
- Για τον Σαίξπηρ η φιλοδοξία και η εξουσία προκαλούν το έγκλημα. Για τον λόγο αυτόν, η συμπάθεια των θεατών στρέφεται προς τον Βρούτο, τον ενάρετο δολοφόνο, τον πρόμαχο της δημοκρατίας και τον αγωνιστή της ελευθερίας.
- Ελευθερία, ξεσκλάβωμα, η τυραννία πέθανε. Το μοτίβο του ανθρώπινου χαρακτήρα που υιοθετεί η τραγωδία το προσφέρει ο Βρούτος, που ως δίκαιη συνείδηση εγκληματεί εναντίον του προστάτη του χάριν ενός ιδανικού.

Δ. Οργάνωση της Διδακτικής Δράσης

α. Στόχευση

- ❖ Δημιουργική έκφραση και αποτελεσματική επικοινωνία,
- ❖ Βιωματική συνάντηση, μύηση, αισθητική καλλιέργεια, γλωσσική επίγνωση, ενσυναίσθηση,
- ❖ Συνεχής θέαση της ολότητας του αναγιγνωσκόμενου λογοτεχνήματος συναρτήσει της ενότητας του λογοτεχνικού μύθου (το λογοτεχνικό έργο είναι κάτι περισσότερο από το άθροισμα των μερών),
- ❖ Η σταδιακή ανάγνωση δεν απομακρύνει τους μαθητές από τον λογοτεχνικό πυρήνα,
- ❖ Συνεργατική συνείδηση και αλληλεπίδραση για διαμόρφωση αναγνωστικής κοινότητας,
- ❖ Αξιοποίηση των ψυχοπαιδαγωγικών αρχών του ενδιαφέροντος, της αυτενέργειας και του αποτελέσματος,
- ❖ Από το κείμενο στην ανάληψη ρόλου, στη δραματοποίηση και στην εικαστική απόδοση

β. Πορεία διδασκαλίας

- Σπειροειδής- Διακλαδωτή: δίνεται έμφαση στη διερεύνηση, κατανόηση και ανάδειξη της λειτουργικότητας των συνοχικών δεσμών- συνεκτικών αρμών,
- Διερεύνηση της αισθητικής και ηθικής διάστασης του αυτοτελούς λογοτεχνήματος (τραγωδίας),
- Ανάδειξη των σχέσεων των δρώντων και διερεύνηση του μύθου, της εξέλιξης και της δράσης (Greimas, Ubersfeld),
- Ανάθεση εργασιών υπηρετικών της αποτελεσματικότητας της προσέγγισης

γ. Προγραμματισμός διδακτικών ενεργειών συναρτήσει του χρόνου

- Λαμβάνοντας υπόψη τη μορφή και την υπόθεση της τραγωδίας του Σαίξπηρ «Ιούλιος Καίσαρας» και τον διαθέσιμο χρόνο 18 με 20 διδακτικών ωρών προτείνουμε την εξής σεναριακή **εκδοχή**:
- **Ένα δώρο** για αφόρμηση, δημιουργία ατμόσφαιρας και ένταξη του έργου στα ιστορικά και κοινωνικά συμφραζόμενα/ εκφραστική ανάγνωση της πρώτης σκηνής, μύηση στην υπόθεση,
- **Ένα δώρο** για ερμηνευτική προσέγγιση των δύο επόμενων σκηνών (2+3 της πρώτης πράξης (σελ. 25- 44): εκφραστική/ δραματική ανάγνωση, αποφυγή ρητορικού ύφους, ερμηνευτική απόδοση με αναγνώστες υποδυόμενους πρόσωπα του έργου. Αναζήτηση **των λαβών** που προσανατολίζουν στα νήματα με τα οποία υφαίνεται ο πυρήνας του μύθου.
- **Δύο δώρα** για προσέγγιση της δεύτερης πράξης (τέσσερις σκηνές, σ.σ. 45- 67),
- Το πρώτο δώρο διατίθεται για εκφραστική ανάγνωση, σύνδεση με τα δρώμενα της πρώτης πράξης και ερμηνευτική αξιοποίηση του ήθους και της σκέψης των δυο βασικών συντελεστών, Κάσσιου και Βρούτου, καθώς και του ρόλου του Καίσαρα ως συνεργούντος στο εγχείρημα της εναντίον του συνωμοσίας.

- Το δεύτερο δώρο διατίθεται για την αναγνωστική διερεύνηση της δραματικής ατμόσφαιρας που οδηγεί στην απόφαση για εκτέλεση του Καίσαρα. Διερευνάται ο χαρακτήρας των προσώπων, ο ιδεολογικός προσανατολισμός, τα σημεία απροσδιοριστίας και οι διαφορετικές αφετηρίες της δράσης των συνωμοτών. Ο Καίσαρας ως τραγικό πρόσωπο και η σχέση του με τον μάντη τον Αρτεμίδωρο και την Καλπούρνια. Θεατροπαιδαγωγική αξιοποίηση της «αναβλητικότητας-αμεριμνησίας» του Καίσαρα.
- **Τρία δώρα** για ερμηνευτική προσέγγιση, αισθητική και ηθική αξιοποίηση της *τρίτης πράξης* (σκηνές τρεις, σελ. 68- 94). Γίνεται συστηματική εφαρμογή του μοντέλου της Δράσης, διερευνώνται οι σχέσεις αιτίου και αποτελέσματος, υποκειμένων της δράσης και συμμάχων- αντιμάχων. Συνδέεται η στάση του Μάρκου Αντωνίου με τη λαϊκίστικη αντίληψη για την εξουσία, ο δημαγωγικός του λόγος με την εξέλιξη των ιστορικών γεγονότων, τη στάση του λαού και το ευμετάβολο των διαθέσεών του. Προσεγγίζεται διακειμενικά το ποίημα του Κ. Καβάφη «Μάρτιαι ειδοί» και ανατίθεται στους μαθητές/τριες να αναζητήσουν επιρροές και προεκτάσεις./ Βρούτος και Αντώνιος απευθύνονται στον λαό : θεατροπαιδαγωγική ανάδειξη- προέκταση, δημιουργική γραφή.

- **Ένα δίωρο** για εκφραστική ανάγνωση και ερμηνεία των σχέσεων Μάρκου Αντωνίου-Οκταβίου και Βρούτου- Κάσσιου. Επικεντρώνεται η προσοχή της σχολικής τάξης στην αναζήτηση συνοχής και συνεκτικότητας ανάμεσα στις **3 και 4 Πράξεις**. Ζητείται από τους μαθητές να προβλέψουν τον ρόλο της εμφάνισης του φαντάσματος στον Βρούτο με την εξέλιξη του μύθου και την έκβαση του έργου./Ανάθεση εργασιών για αξιοποίηση ανεστραμμένης διδασκαλίας/ κριτική διερεύνηση του κειμένου.
- **Ένα δίωρο** για εκφραστική ανάγνωση και ερμηνευτική διερεύνηση της *Πέμπτης Πράξης* (σκηνές πέντε, σελ. 115- 133). Αξιοποιείται η ομαδοσυνεργατική διαδικασία για να διερευνηθούν τα δρώμενα που οδηγούν στον θάνατο των Βρούτου- Κάσσιου. Καλούνται οι μαθητές να διατυπώσουν την αξιολόγησή τους για την αισθητική- ηθική διάσταση της έκβασης. Ιδιαίτερα δίνεται έμφαση στην αποτίμηση των όσων λέει ο Μάρκος Αντώνιος ως τελευταίος ομιλητής της τραγωδίας./ Θεατροπαιδαγωγική αξιοποίηση/ διακειμενική ανάγνωση του ποιήματος του Κ. Καβάφη «Ο Θεόδοτος».
- **Ένα δίωρο** για ολοκλήρωση της αναγνωστικής/ερμηνευτικής διαδικασίας με συζητήσεις και παρουσιάσεις εργασιών των μαθητών που αφορούν την αποτίμηση του λογοτεχνικού κειμένου ως μορφώματος και καρπώματος./ έμφαση σε 2 διαχρονικές εργασίες ομαδοσυνεργατικού χαρακτήρα.

Επισήμανση

Σε κάθε οργανωτική κατεύθυνση της διδασκαλίας λαμβάνονται υπόψη και αξιοποιούνται:

1. Ο μύθος και το ξεδίπλωμα του μύθου, αφού ο δραματικός μύθος είναι η ψυχή του κειμένου,
2. Το δραματικό στοιχείο, αφού η δράση/πράξη συνδέεται με την αντιθετική κίνηση των παθών, των συναισθημάτων και πιο πολύ των ιδεών (συγκρουσιακή ατμόσφαιρα),
3. Το τραγικό στοιχείο που παραπέμπει στη σύγκρουση, την πάλη ή τη συντριβή,
4. Η ηθογραφία, οι χαρακτήρες των προσώπων, αφού οι τραγικοί ήρωες ενσαρκώνουν τον τραγικό μύθο,
5. Η οργανική ενότητα, η σύνθεση και η πλοκή,
6. Οι εκφραστικοί τρόποι και τα μέσα, αφού έτσι αναδεικνύεται η αισθητική ποιότητα,
7. Η περιπέτεια, η τραγική ειρωνεία, «η στροφή ες το εναντίον», αφού αυτά τονίζουν το δραματικό ενδιαφέρον και την αισθητική αξία,
8. Η από της τραγωδίας ηδονή, η βαθιά συγκίνηση που προκαλείται με την εξέλιξη του μύθου,
9. Η κάθαρση/λύτρωση που προκαλεί η άρση των στοιχείων που προκάλεσαν τον φόβο, τη δυσφορία, την οργή,
10. Η σκηνική οικονομία, η κατά το «*εικός και το αναγκαίο*» αλληλουχία των σκηνών και των επεισοδίων.

Τα σημεία αυτά αποτελούν δείκτες για επικέντρωση της αναγνωστικής διερεύνησης ανάλογα με τι προσφέρεται για αξιοποίηση σε κάθε διδακτική ενότητα.

ΜΑΡΤΙΑΙ ΕΙΔΟΙ

Τὰ μεγαλεῖα νὰ φοβᾶσαι, ὦ ψυχή.
Καὶ τὲς φιλοδοξίες σου νὰ ὑπερνικήσεις
ἂν δὲν μπορεῖς, μὲ δισταγμὸ καὶ προφυλάξεις
νὰ τὲς ἀκολουθεῖς. Κι ὅσο ἐμπροστὰ προβαίνεις,
τόσο ἐξεταστική, προσεκτική νὰ εἶσαι.

Κι ὅταν θὰ φθάσεις στὴν ἀκμὴ σου, Καῖσαρ πιά
ἔτσι περιωνύμου ἀνθρώπου σχῆμα ὅταν λάβεις,
τότε κυρίως πρόσεξε σὰ βγεῖς στὸν δρόμον ἔξω,
ἐξουσιαστῆς περίβλεπτος μὲ συνοδεία,
ἂν τύχει καὶ πλησιάσει ἀπὸ τὸν ὄχλο
κανένας Ἀρτεμίδωρος, πὺ φέρνει γράμμα,
καὶ λέγει βιαστικά «Διάβασε ἀμέσως τοῦτα,
εἶναι μεγάλα πράγματα πὺ σ' ἐνδιαφέρουν»,
μὴ λείψεις νὰ σταθεῖς· μὴ λείψεις ν' ἀναβάλεις
κάθε ὁμιλίαν ἢ δουλειά· μὴ λείψεις τοὺς διαφόρους
πὺ χαιρετοῦν καὶ προσκυνοῦν νὰ τοὺς παραμερίσεις
(τοὺς βλέπεις πὺ ἀργά)· ἅς περιμένει ἀκόμη
κ' ἡ Σύγκλητος αὐτή, κ' εὐθὺς νὰ τὰ γνωρίσεις
τὰ σοβαρὰ γραφόμενα τοῦ Ἀρτεμιδώρου.

1911, 25

✓ ΜΑΡΤΙΑΙ ΕΙΔΟΙ : Ἐνας μάντης εἶχε προείπει στὸν Ἰούλιο 1
Καῖσαρ νὰ φυλάγεται τὴν ἡμέρα τῶν Μαρτίων
Εἰδῶν (15 Μαρτίου)· τὴν ἡμέρα ἐκείνη, στὰ 44 π. Χ., ὁ
σοφιστῆς Ἀρτεμίδωρος μάταια προσπάθησε νὰ τὸν εἰδο-
ποιήσει γιὰ τὴν συνωμοσία τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ Κάσιου
(M, P, II).

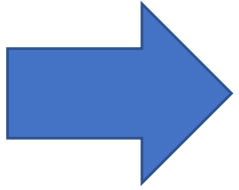
Ο ΘΕΟΔΟΤΟΣ

Ἄν εἶσαι ἀπ' τοὺς ἀληθινὰ ἐκλεκτοὺς,
τὴν ἐπικράτησί σου κύτταζε πῶς ἀποκτᾷς.
Ὅσο κι ἂν δοξασθεῖς, τὰ κατορθώματά σου
στὴν Ἰταλία καὶ στὴν Θεσσαλία
ὅσο κι ἂν διαλαλοῦν ἡ πολιτείες,
ὅσα ψηφίσματα τιμητικά
κι ἂν σ' ἔβγαλαν στὴ Ρώμη οἱ θαυμασταί σου,
μήτε ἡ χαρά σου, μήτε ὁ θρίαμβος θὰ μείνουν,
μήτε ἀνώτερος — τί ἀνώτερος; — ἄνθρωπος θὰ αἰσθανθεῖς,
ὅταν, στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὁ Θεόδοτος σὲ φέρει,
ἐπάνω σὲ σινὶ αἵματωμένο,
τοῦ ἀθλίου Πομπηίου τὸ κεφάλι.

Καὶ μὴ ἐπαναπαύεσαι ποὺ στὴν ζωὴ σου
περιορισμένη, ταχτοποιημένη, καὶ πεζή,
τέτοια θεαματικά καὶ φοβερά δὲν ἔχει.
Ἴσως αὐτὴν τὴν ὥρα εἰς κανενὸς γειτόνου σου
τὸ νοικοκρεμένο σπίτι μπαίνει —
ἀόρατος, ἄϋλος — ὁ Θεόδοτος,
φέρνοντας τέτοιο ἓνα φρικτὸ κεφάλι.

1915 47

Ο ΘΕΟΔΟΤΟΣ : Ὁ ρητοροδιδάσκαλος καὶ σύμβουλος τοῦ Πτο-
λεμαίου, ὁ ὁποῖος σύστησε τὴν δολοφονία τοῦ πολιτικοῦ φυγάδα
Πομπηίου καὶ ἴσως παρουσίασε τὸ κεφάλι του στὸν Ἰ-
ούλιο Καίσαρα. Τὸ πρῶτο μέρος τοῦ ποιήματος ἀποτείνεται
στὸν Καίσαρα, τὸ δεύτερο αἰεὶς πάνταν (Α, Μ). Σινί=με-
τάλλινος δίσκος.

Θεατροπαιδαγωγική αξιοποίηση

Στάδιο Αφόρμησης, δημιουργίας ατμόσφαιρας και ένταξης του έργου στα ιστορικά και κοινωνικά συμφραζόμενα

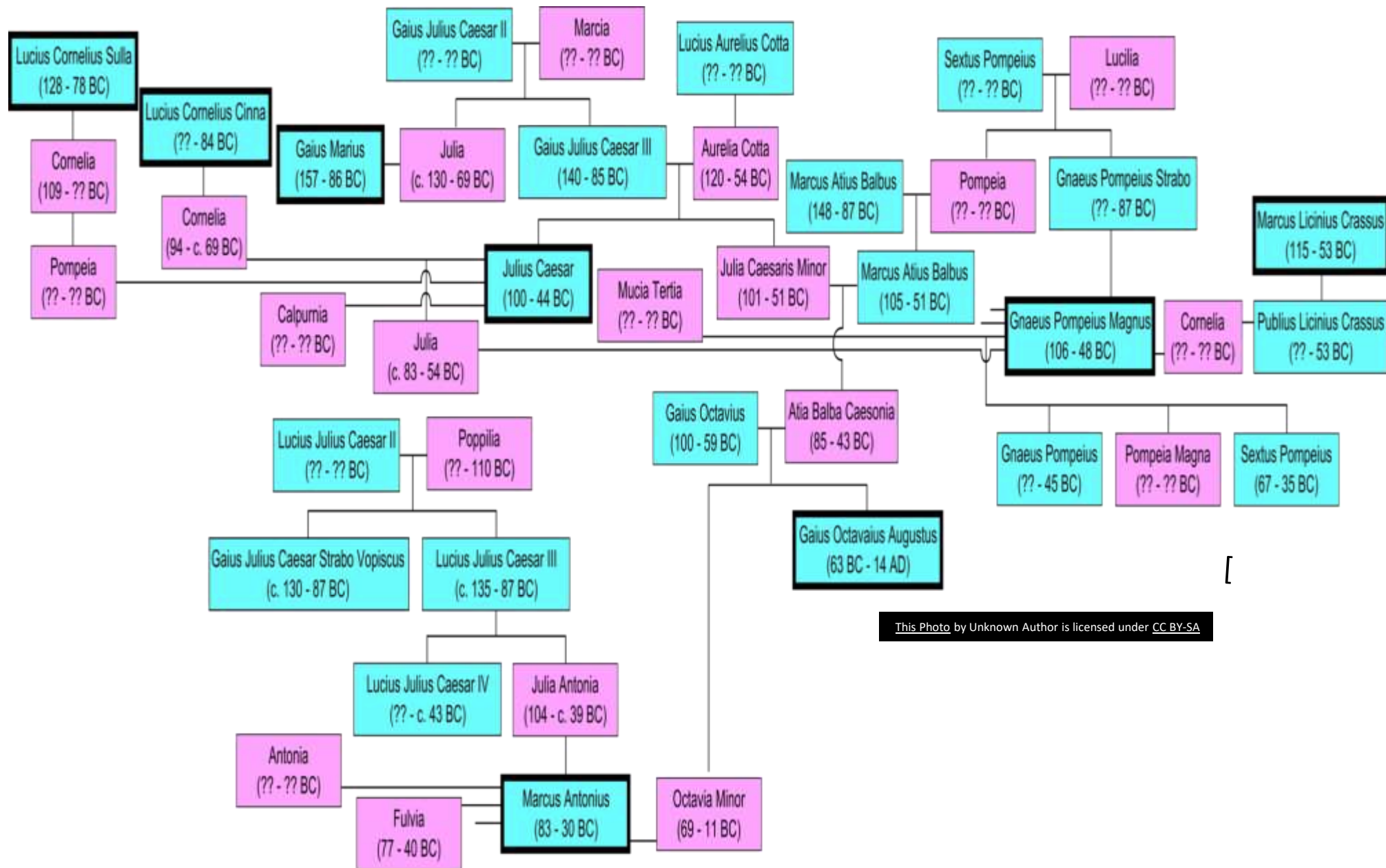
Με τη δημιουργική αξιοποίηση

- της διαθεματικής προσέγγισης των τεχνών στην εκπαίδευση
- εξωφύλλων εκδόσεων [Julius Caesar by Shakespeare]

- ανάλυσης και συζήτησης πάνω στην εικονογράφηση εξωφύλλου
- τίτλου έργου
- δημιουργικής αναζήτησης στο διαδίκτυο
- αυτοσχεδιασμών και δραματοποίησης υλικού που εντόπισαν οι μαθητές/τριες με αφορμή τον τίτλο του έργου (και το πρόσωπο)

- Δημιουργική αξιοποίηση σχεδιαγραμμάτων με βάση τα ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα [σύνδεση με την Ιστορία]

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΟ ΑΦΟΡΜΗΣΗΣ

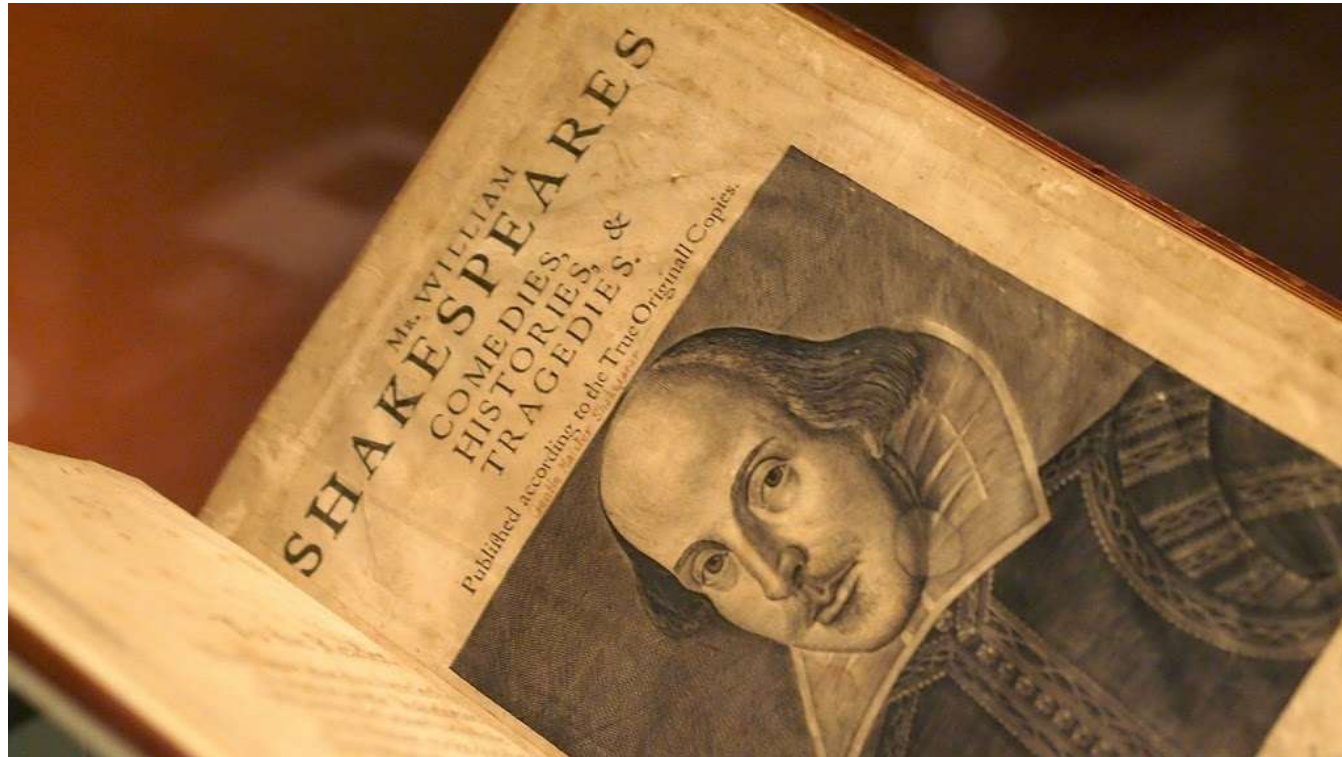
Αξιοποίηση φακέλων, γραμμάτων, ιστορικών και κοινωνικοπολιτικών γεγονότων στο πλαίσιο δραματοποιημένης αφήγησης από τον/την εκπαιδευτικό

Ερωταποκρίσεις με βάση τα εξώφυλλα των εκδόσεων ή και τον τίτλο του βιβλίου

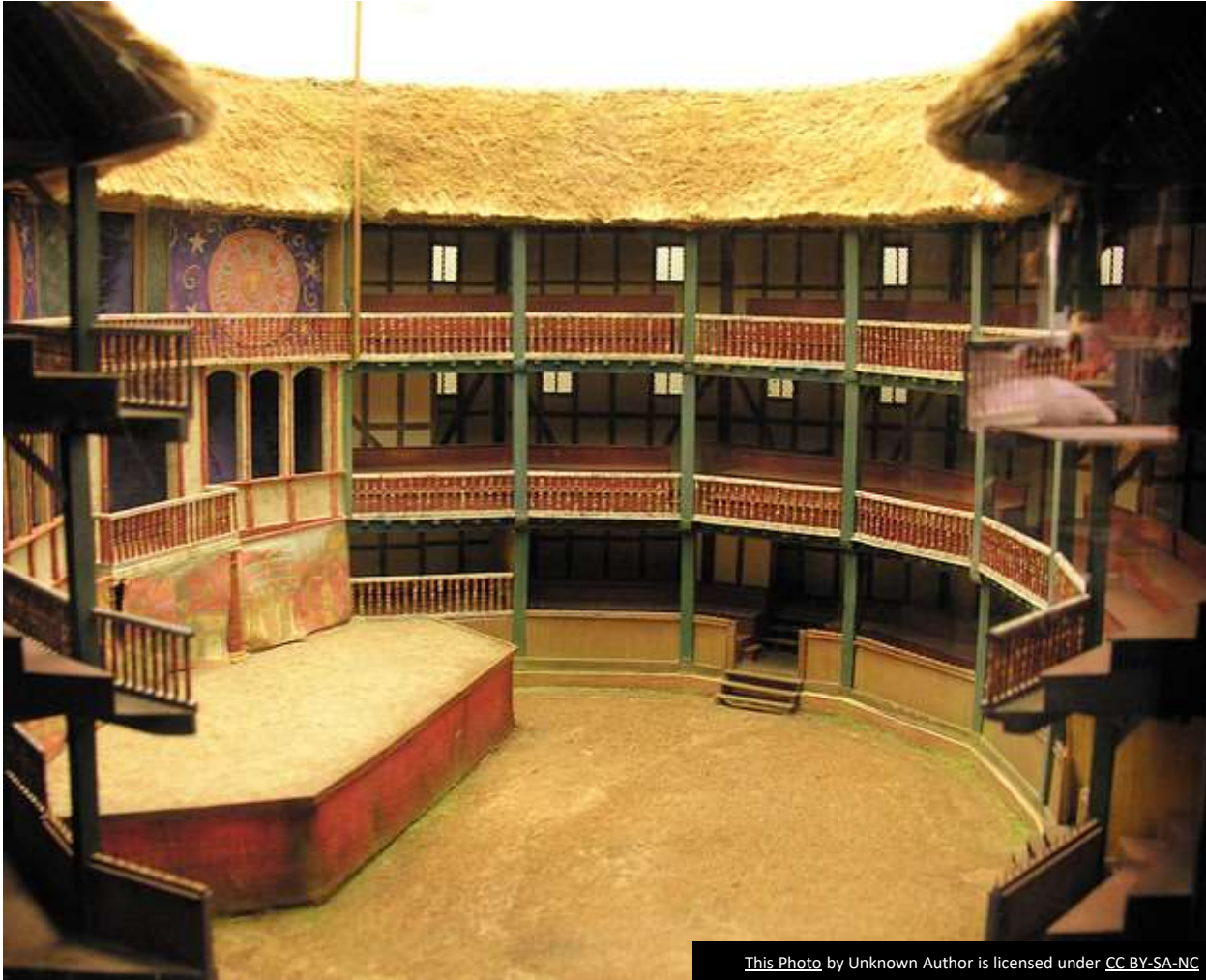
Διαδραστικό παιχνίδι εξερεύνησης ιστορικών και λογοτεχνικών πηγών με την αξιοποίηση φακέλων, αποσπασμάτων από πηγές, ντοκουμέντων.

Δημιουργία αυτοσχεδιασμών με βάση τον τίτλο του έργου και το εξώφυλλο της δοσμένης έκδοσης

Δημιουργία ατμόσφαιρας και διάθεσης για εμβάθυνση στη θεατρική δημιουργία

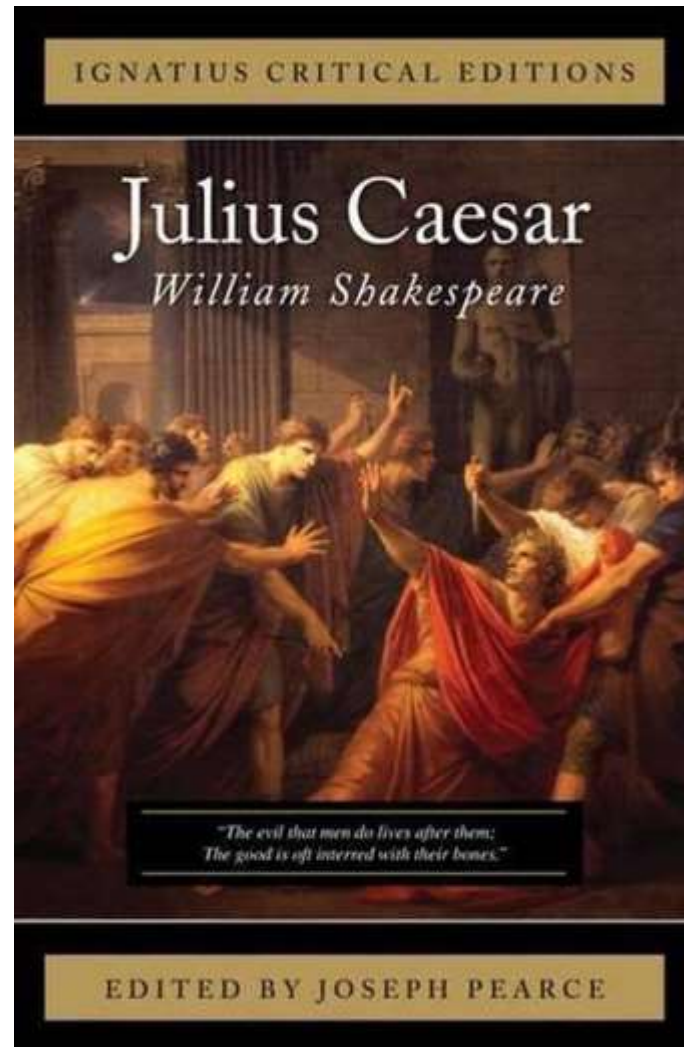

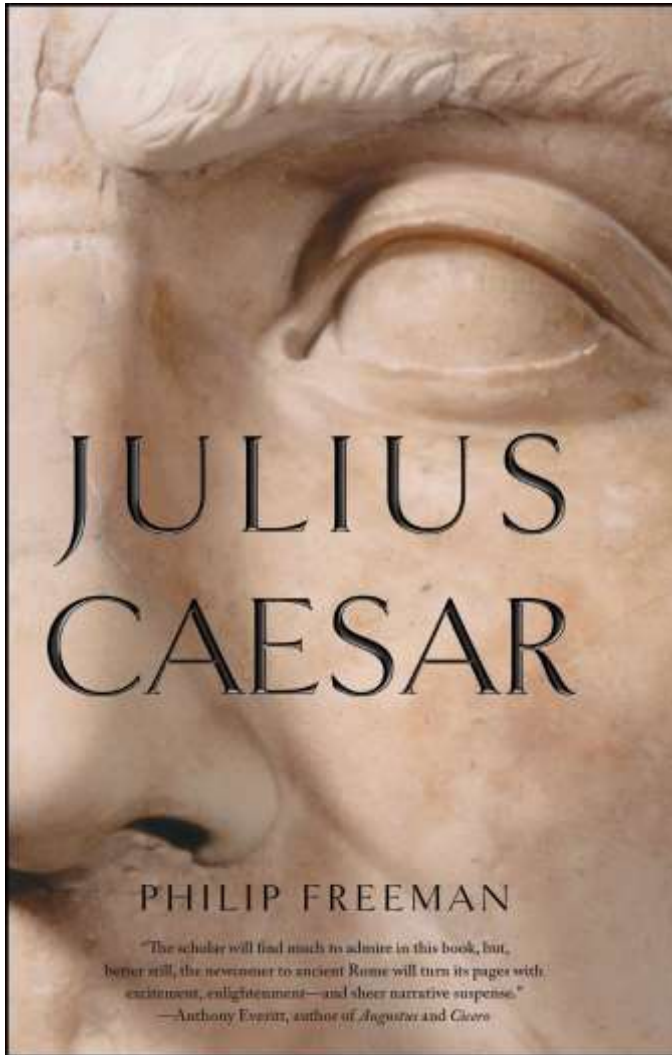
[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-NC-ND](#)

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA-NC](#)

Δημιουργική χρήση
εξωφύλλων
[&εικονογράφησης]
εκδόσεων
ή και δημιουργία
αφίσας παράστασης ή
ταινίας

JULIUS CAESAR

PHILIP FREEMAN

"The scholar will find much to admire in this book, but, better still, the newcomer to ancient Rome will turn its pages with excitement, enlightenment—and sheer narrative suspense."
—Anthony Everett, author of *Augustus and Cicero*

Ανάγνωση & Εμβάθυνση στις «Πράξεις» του έργου

- Αυτοσχεδιασμός με αφορμή συγκεκριμένους στίχους ή σκηνές
- Δραματοποίηση σκηνών ή και επιλεγμένων στίχων από κάθε πράξη
- Εκπαιδευτικοί και μαθητές «σε ρόλο»
- Χρήση επιμέρους θεατρικών τεχνικών για τη διδασκαλία και μάθηση:
- χαρακτήρα/προσώπων [ανά πράξη, σε διαφορετικά σημεία εξέλιξης της πλοκής]
- δραματικής σύγκρουσης [συγκρούσεων μεταξύ προσώπων, εσωτερική σύγκρουση, μεταστροφές, διλήμματα κ.ά.]
- ήθους και διάνοιας των προσώπων ή και μεταστροφής τους με βάση τα κίνητρα και την εξέλιξη των γεγονότων κ.ά.

Κάρτες ρόλων

Δημιουργίες μαθητών

Ζωγραφική και καρτέλες ρόλων

Ψηφιακή ζωγραφική και κάρτες ρόλων

Λέξεις, χαρακτηριστικά προσώπων & σκίτσο
ή ζωγραφική

«Χώρος μεταξύ» (θεατρική τεχνική)

- Διερεύνηση διαπροσωπικών σχέσεων
- Ανάπτυξη συναισθημάτων και κινήτρων

-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ: [με βάση συγκεκριμένη σκηνή ή στίχους ή πράξη]

παράδειγμα

Ρόλος στον Τοίχο

Περίγραμμα Χαρακτήρα

- <https://www.youtube.com/watch?v=-zB4zBBdZyc>

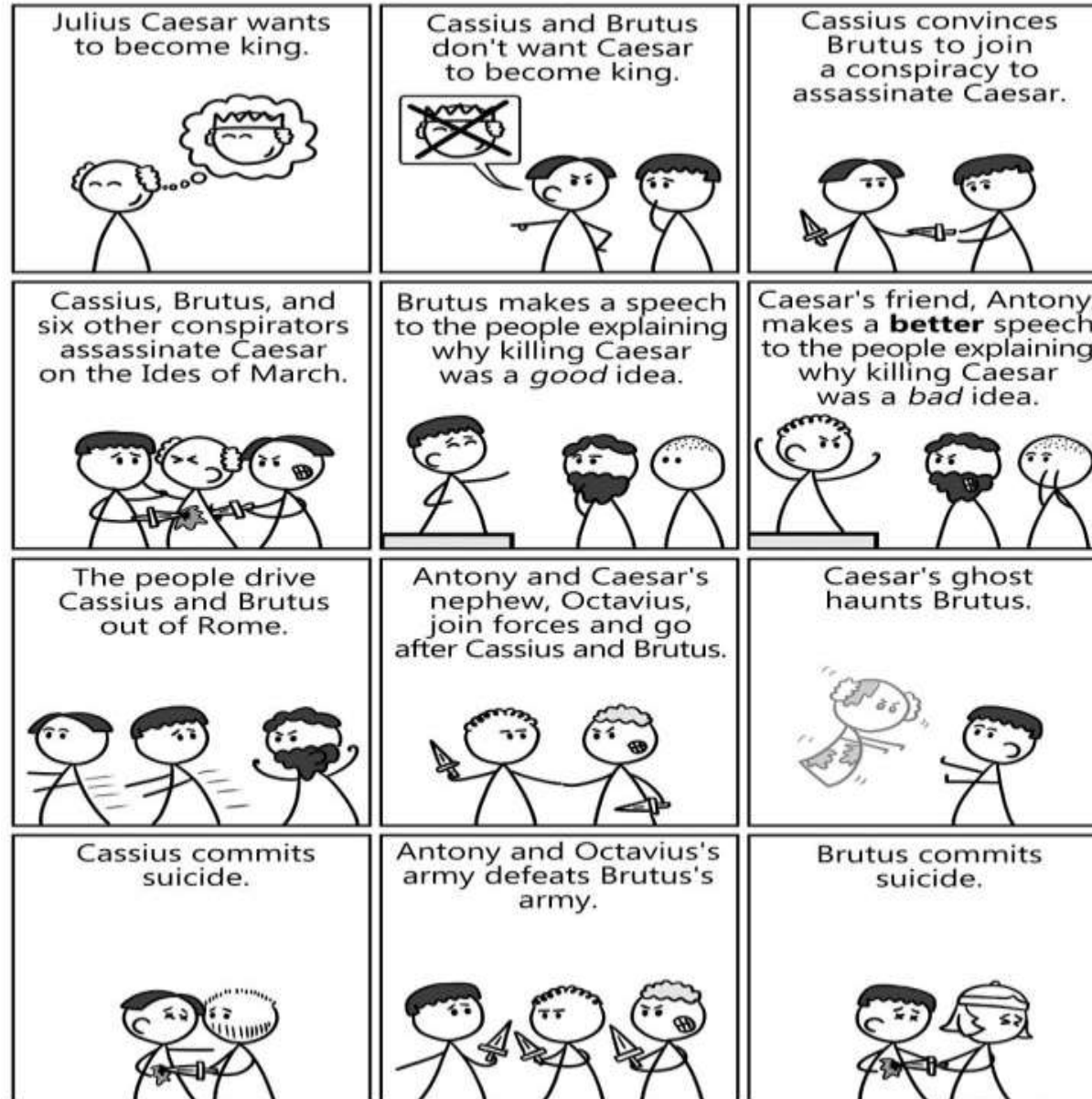
Ενδεικτικό παράδειγμα πρακτικής άσκησης

-Περιγράμματα «Βρούτος και Κάσσιος», πράξη 1^η

-Περίγραμμα Βρούτου, πράξεις 4^η- 5^η

-Εντός του περιγράμματος, σε μικρές ομάδες ή σε ζευγάρια, συμπληρώνουμε «Τι πιστεύει ή τι αισθάνεται ο Βρούτος για τον εαυτό του και έξω από το περίγραμμα τι πιστεύουν οι άλλοι για τον Βρούτο».

JULIUS CAESAR: ONE PAGE SUMMARY

Εκπαιδευτικός σε ρόλο

Ενδεικτικά παραδείγματα πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο του σεμιναρίου

- Εκπαιδευτικός σε ρόλο «Βρούτου», πρώτη πράξη
- Εκπαιδευτικός σε ρόλο «Βρούτου», έναρξη πέμπτης πράξης

**Επιλέγω στάδιο της διδασκαλίας του έργου*

**Επιλέγω «δραματικό πρόσωπο»*

**Προσδιορίζω τους κανόνες εργασίας «σε ρόλο» και «εκτός ρόλου»*

** Προσκαλώ τους μαθητές/τριες να κάνουν ερωτήσεις στον «Βρούτο»
[εκπαιδευτικό σε ρόλο]*

-ως πολίτες

-ως άλλο πρόσωπο του έργου

Διαθεματικές, διακειμενικές, διακαλλιτεχνικές προεκτάσεις

- Διακειμενικές & διαθεματικές δραστηριότητες [Ιούλιος Καίσαρας, Αντώνιος και Κλεοπάτρα, Άμλετ, Μακμπέθ, κ.ά.)
- Το έργο σε σχέση με την εργογραφία του συγγραφέα
- Ιούλιος Καίσαρας και οι άλλες τέχνες και επιστήμες
- Ο Ιούλιος Καίσαρας σήμερα.... Διασκευές εφηβικές (δραματουργικές και σκηνικές): η σύνδεση με τη σχολική ζωή, με τις διαπροσωπικές εφηβικές σχέσεις, με τις οικογενειακές σχέσεις κ.ά.
- Δημιουργία θεατρικών δρώμενων με βάση την ανατροφοδότηση της ολομέλειας από τη διδασκαλία του αυτοτελούς θεατρικού έργου
- Δημιουργικά βίντεο ή μικρού μήκους ταινίες και ντοκιμαντέρ
- Εικαστικές συνθέσεις, σκίτσο, αφίσα, μακέτα κ.ά.
- Συμπληρώστε.....

Η αναφορά μας στις σελίδες του έργου γίνεται με
βάση τη μετάφραση των Βασίλη Ρώτα και Βούλας
Δαμιανάκου, εκδ. Επικαιρότητα, Αθήνα 1997

Βιβλιογραφικές παραπομπές για την κατανόηση του Έργου

Γκρήνμπλατ Στήβεν, Τύραννος- Ο Σαίξπηρ και η πολιτική,
Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2021

Καραγιώργος Πάνος, *Σαιξπηρικά Μελετήματα*, Εκδοτικός οίκος
Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1992

Kermode Frank, *Όλος ο κόσμος είναι μια σκηνή- Η εποχή του
Σαίξπηρ*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2021

Πλωρίτης Μάριος, *Ο πολιτικός Σαίξπηρ- Η τραγωδία της
εξουσίας*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2002

Τερζάκης Άγγελος, *Αφιέρωμα στην τραγική Μούσα*, Οι
εκδόσεις των φίλων, Αθήνα 1970

